

Een rusteloze ziel is Bert Claerhout, dat geeft hij zelf grif toe. Zijn religieuze 'ik' vocht jarenlang tegen zijn wereldse 'ik', tot hij bij de trappisten in Marokko een nieuw evenwicht vond. De oud-hoofdredacteur van *Tertio* werkt nu voor Braambostelevisie en uitgeverij Licap. „Van één ding ben ik alvast genezen, mijn overdreven perfectionisme. Een mens moet kunnen vallen en opstaan. Enkel blijven liggen is zonde.”

Lieve Wouters

BERT CLAERHOUT

‘Een mens moet kunnen vallen en opstaan’

VOOR wie Bert Claerhout niet beter kende, kwam zijn afscheid van het christelijk weekblad *Tertio* geheel onverwachts. In zijn laatste editoriaal schreef hij dat hij niet meer wilde leven op het ritme van de 'dagjesjournalistiek', steeds weer opgejaagd door de waan van de dag. Na studies sociologie in Leuven begonnen als sportjournalist bij *De Standaard*, was Claerhout er opgeklimmen tot verantwoordelijke voor cultuur en wetenschap, de rubriek waarin ook religie was ondergebracht.

Dat Kerk en geloof in de krant steeds minder aandacht kregen, verontwaardigde hem. Samen met enkele geestesgenoten stampte hij een gewaagd project uit de grond: een nieuw christelijk weekblad voor de hogeschoolde meerwaardezoeker. Na goed zeven jaar liet hij opnieuw alles achter om toe te geven aan een verlangen dat al lang in hem leefde en dat steeds luider om vervulling riep. Hij wilde niet enkel schrijven over het geloof, maar het van binnen uit beleven.

– *Waarom precies naar een trappistenklooster in de Marokkaanse woestijn?*

Daarvoor moeten we terug naar het jaar 1996. De trappisten woonden toen nog in het klooster van Onze-Lieve-Vrouw van de Atlas in het Algerijnse Tibhirine. In volle burgeroorlog werden zeven monniken door islamisten ontvoerd en vermoord. Die dramatische gebeurtenissen raakten me diep. Enkele maanden later reisde ik naar het Marokkaanse Fès om een reportage te maken met de twee overlevende monniken. Het verhaal van Tibhirine bleek een relaas van liefde voor de medemens over de dood heen. Het liet me niet meer los.

In 2006 ging ik terug voor een artikel over de gemeenschap tien jaar na de feiten. Intussen was die naar een klooster in Midelt getrokken, een stadje op 1.500 meter hoogte, aan de rand van het eenzame Atlasgebergte. Mijn besluit stond vast: ik zou zo snel mogelijk terugkeren, maar dan voor langer, om met hen samen te leven

midden in die islamitische cultuur. Ik wilde al zo lang voor mezelf de tijd even stilzetten. Het moment was gekomen.

– *Vond u er wat u zocht?*

Mijn verwachtingen waren hoog gespannen en ze werden duizendvoudig ingelost. Het leven daar was als een oase voor mij. Ik kon me echt helemaal onderdompelen in het religieuze leven. Eindelijk had ik het gevoel dat mijn denken, doen en voelen op één lijn kwamen te liggen.

Het leven van de trappisten in Midelt verschilt wel wat van dat van andere trappistenkloosters. Ze kiezen ervoor om tussen de moslims te leven en vinden het dan ook belangrijk dat de mensen

uit de buurt hen kennen. Daarom komen ze meer buiten dan je van trappisten zou verwachten. En ze zijn goed geïntegreerd.

Maar verder volgen ze net als andere trappisten getrouw het gebed, onderhouden de *lectio divina* (het aandachtig en indringend lezen van Gods Woord, *n.d.r.*) en doen ze klusjes. Elke nacht stond ik om halfvier op voor het gebed. Verder deed ik vaak de boodschappen voor het klooster. Zo had ik wel wat contact met de mensen op de markt. Na twee weken kende zowat iedereen me. Al gauw werd ik uitgenodigd op de koffie of thee. Ik maakte ook enkele begrafenissen en een besnijdenisfeest mee. Geregeld kwam het geloof ter sprake. Geen hoogdra-

vende theologische gesprekken, hoor. De mensen daar zijn eenvoudige Berbers.

– *Wat is er zo bijzonder aan een kloosterleven midden in een islamitische cultuur?*

Christian de Chergé, de vroegere prior en één van de slachtoffers van de terreuraanslag in 1996, schreef ooit: „Vermits wij ervan overtuigd zijn dat de mens op deze wereld niet meer is dan een vreemdeling en wij, monniken, verkondigen met Hem solidair te zijn, zijn wij als trappisten in de Maghreb helemaal op onze plaats. We kunnen hier niet anders dan ons nederig gedragen en de levensomstandigheden van onze burendelen. Nee, onze moslimbroeders zijn geen hinderpaal voor onze roeping. Ze helpen ons juist onze roeping authentieker te beleven.” Dat zegt het helemaal. De islam is bovendien een ware uitdaging voor deze tijd. Gaandeweg ontdekte ik dat we in onze gezamenlijke zoektocht naar God elkaars gelijken zijn.

– *Wat leerde u in Midelt?*

Het belang van het gebed. Niet alleen voor de monniken, maar ook voor de omgeving verloopt het leven op het ritme van de dagelijkse gebeden. Hoe vaak wensden moslims me op straat geen 'goed gebed' toe. Sommigen vroegen me te bidden voor een ziek familielid, of voor vrede. Ze hebben een heel ander godsbeeld dan wij, veel afstandelijker. God is hoog boven de mens verheven. Dat Hij zijn Zoon naar de wereld stuurde en liet sterven, is voor hen onbegrijpelijk. Toch is het geloof ook bij hen heel sterk verinnerlijkt. Ze leven echt vanuit de bron van hun geloof.

Dat bracht me tot het besef dat wij in het Westen de kracht van spiritualiteit vergeten zijn. Als mensen uit balans zijn, zoeken ze het in de pillen en therapieën. Maar uitgerekend het geloof kan houvast bieden en helpen om je leven richting te geven en te sturen.

Het viel me daar ook op hoe makkelijk je afstand kunt nemen van alles wat je hier opgedrongen wordt en waar je zo aan gehecht lijkt. Ik zal niet zeggen dat we honger leden in Midelt, maar we leefden toch uiterst sober. In de winter was het er behoorlijk koud, zo hoog in de bergen zonder verwarming. En in de zomer werd je geplaagd door de insecten en de hitte.

– *Kunt u terug aarden in het hectische leven?*

De eerste maanden werd ik verslonden door heimwee. Daarna trok ik voor een halfjaar naar Zuid-Frankrijk, waar ik aan een roman werkte die ik hoop af te krijgen begin volgend jaar. Nu ben ik definitief terug. Ik werk deeltijds voor Braambostelevisie, deeltijds voor uitgeverij Licap. Daar ben ik verantwoordelijk voor de redactionele projecten en tijdschriften.

Voor Licap zit ik in de Guimardstraat in het bruisende Brussel, voor Braambos in de idyllische abdij van Vlierbeek. Twee uitersten, een metafoor bijna voor mijn persoonlijkheid. Ik ben een rusteloze ziel en dat zal ik wellicht altijd blijven. Maar ik heb toch een zeker evenwicht gevonden, een nieuwe zekerheid die ik niet meer prijs geef. God legde het verlangen in mij om met de trappisten in Marokko mee te leven. Hij heeft me daar gedragen en gelukkig gemaakt. Dan zal Hij me in de toekomst ook wel de weg wijzen. Een mens heeft twee benen gekregen: één om in deze tijd te staan met je verantwoordelijkheid en je talenten, één in de eeuwigheid dat je afstand doet nemen van carrièrezucht en plat opportunisme.

Ivo Dujardin, *De droom van Tibhirine. Monniken en moslims, de erfenis van de zeven vermoorde trappisten*, Lannoo, Tielt, 2009, 280 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 209 8266 4. Het boek verschijnt op 1 april. In het laatste hoofdstuk getuigt Bert Claerhout over zijn band met de trappistengemeenschap in Midelt.

‘De moord op de zeven trappisten raakte me diep.’ © Herman Ricour